

9. REACTIES OP "IN DE SLIDE NR. 3

Frank Wesselingh

Naar aanleiding van m'n stukje (Beste Foraminofielen) in de vorige Afzettingen kwamen er een paar reacties. Eén van de reacties was een brief van Gerhard Cadée.

In zijn brief geeft hij de volgende titels op voor mensen die willen werken met de ecologie van Foraminiferen:

- Phleger, F.B., 1960. Ecology and distribution of recent Foraminifera. Baltimore (The Johns Hopkins Press) 297 pp.
- Hofker, J., 1977. Foraminiferen van de Waddenzee. Neth. Journ. Sea Res. 11: 223-296.
- Verder meldt hij dat in de publikaties van het Nat. Hist. Gen. Limburg, reeks XVIII afl. 1/2 (1969) een lijst van tweehonderd publikaties van diezelfde J.Hofker.

Hofker publiceerde ondermeer in 1932 over in de duinen gevonden foraminiferen, die daar door de wind zijn terecht gekomen. Op die manier wordt elke milieuanalyse dus wel bemoeilijkt. Dat geldt overigens niet alleen voor Forams, maar ook voor schelpen! Hierover publiceerde Gerhard Cadée zelf een artikeltje in het contactblad van de Ned. Malac. Ver. (sept 1990) waarin hij beschrijft hoe hij getuige is geweest van eolisch (wind) transport van schelpen!

Karin van Reenen schreef ook. Zij kwam met de volgende titel:

- Murray, J.D., Distribution and Ecology of living benthic foraminiferis, Heineman Educational Books, 1973. Een standaardwerk.

In maart zal Simon Troelstra de WTKG toespreken, hij weet waarschijnlijk veel meer dan ik over waar te zoeken naar literatuur die betrekking heeft op forams en ecologie. Ik, als foraminimaal (ander woord voor farominiferenleek) blijf natuurlijk op de uitkijk voor verdere ideeën. Alle suggesties zijn welkom.

De rol van foraminiferen in het ontrafelen van de aardgeschiedenis.
(Lezing Haarlem, 9 maart 1991; S.R.Troelstra)

Foraminiferen zijn eencellige organismen die in zee leven, hetzij zwevend in het water (plankton) als rondscharrelend op de bodem (benthos). De eerste soorten ontstonden al in het Cambrium; er zijn tot op heden 30.000 soorten beschreven, waarmee de foraminiferen een der uitgebreidste diergroepen in de geschiedenis van de aarde zijn. De relatieve onbekendheid van de groep is vooral te wijten aan hun geringe afmetingen, slechts met behulp van een mikroskoop kunnen we ze goed bestuderen.

Hun belang voor de geologie is vooral te danken aan het feit dat foraminiferen een schelpje van kalk of zand bouwen. Na de dood van het diertje belandt de lege schelp in het sediment. Daar dit al miljoenen jaren gebeurt vormden zich op de zeebodem dikke sedimentpakketten, die soms voor wel 90 % uit lege foraminiferen schaalpjes bestaan. Door opheffing van deze lagen, vinden we dit soort afzettingen ook op het land, zodat we voor het bestuderen van foraminiferen niet alleen afhankelijk zijn van kostbaar onderzoek vanaf een schip. Zo kunnen we foraminiferen vinden in afzettingen uit het Krijt (Z-Limburg) en in kleigroeves met tertiaire afzettingen. Recente foraminiferen zijn gemakkelijk te verzamelen uit strandzanden en ondiepe milieus.

Tijdens de lezing van 9 maart zal eerst een korte inleiding in de foraminiferen gegeven worden. Vervolgens zal nader worden ingegaan op de ecologie van zowel planktonische als bentische foraminiferen. De invloed van verschillende parameters zoals substraat, licht, temperatuur, zuurstofgehalte en voedsel op de verspreiding van de verschillende soorten wordt besproken. E.e.a. wordt verduidelijkt aan de hand van een tweetal video's. Het belang van foraminiferen in de ecologie als tijds- en diepte-indicatoren zal aan de hand van een aantal praktijkvoorbeelden gedemonstreerd worden.
